

FUNCȚIA DE CONTROL ÎN CADRUL ACHIZIȚIILOR PUBLICE

Furdui Alexandru , Mamaliga Vasile

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: În acest articol voi analiza elementele și modul în care în Republica Moldova este efectuat controlul procesului de achiziționare în instituțiile publice, precum și instituțiile de stat care efectuează controlul și care este rolul lor

Cuvinte Cheie: achiziție publică, motivare financiară și non financiară, necesități, autoritate contractantă.

Funcția de evaluare-control este ansamblul proceselor prin care performanțele firmei sînt măsurate și comparate cu obiectivele și standardele stabilite inițial, precum și determinarea cauzelor ce generează abaterile de la standarde. Rolul controlului constă în posibilitatea cunoașterii situației din orice domeniu de activitate și intervenției în vederea preîntîmpinării fenomenelor negative. Rolul practic al controlului constă în contribuția sa la constatarea și soluționarea problemelor. Forța pozitivă a controlului constă în faptul că el generează comportamente favorabile a individului și contribuie la integrarea acțiunilor individuale în efortul general.

Sarcina principală a controlului nu este de a corecta greșelile, dar de a le preîntîmpina.

Funcțiile principale ale controlului sînt:

- funcția de evaluare a rezultatelor prin intermediul careia alături de constatare se obține o apreciere a performanței prin măsurarea rezultatelor și compararea lor cu standardele (obiectivele) inițiale. funcția recuperativă determinată de orientarea controlului nu numai spre constatare și apreciere a fenomenelor, dar și spre efectuarea corectărilor necesare pentru înlăturarea deficiențelor.
- funcția preventivă se manifestă prin înlăturarea factorilor ce pot duce la apariția abaterilor de la standard.
- funcția informativă oferă date asupra modului de realizare a deciziilor adoptate.
- funcția educativ-stimulativă reiese din faptul că controlul poate reacționa ca o formă de stimulare pentru încurajarea eforturilor angajaților și pedepsă a abaterilor de la standard.

Procesul de control în cadrul achizițiilor publice din Republica Moldova este asigurat de următoarele instituții:

Tabelul 1 Autoritățile responsabile de controlul procesului de achiziții.

Instituția	Statutul	Rolul
A.A.P	autoritate administrativă de specialitate în subordinea Ministerului Finanțelor	<ul style="list-style-type: none">• implementarea politicii statului în domeniul achizițiilor publice, reglementare, supraveghere, control și coordonare în domeniul achizițiilor publice;• elaborează și propune spre aprobare proiecte de acte normative pentru modificarea și completare a legislației privind achizițiile publice;• inițiază și susține acțiunile de instruire a personalului autorităților contractante implicat în organizarea, desfășurarea procedurilor de achiziții publice și atribuirea contractelor de achiziții publice;• acordă autorităților contractante sprijin metodologic și consultații în domeniul achizițiilor publice;• coordonează, monitorizează, evaluează și controlează modul în care autoritățile contractante respectă procedurile de achiziții publice și de atribuire a contractelor de achiziții publice;• examinează și soluționează contestațiile dintre participanții la procedurile de achiziții publice.
Direcția finanțele economiei naționale,	Subdiviziune structurală din cadrul Ministerului Finanțelor - aparat central	<ul style="list-style-type: none">• realizarea politicii de investiții capitale, orientată spre sporirea eficienței alocațiilor bugetare de stat, necesității folosirii investițiilor străine, eficienței cheltuielilor efectuate din contul fondului rutier,

cheltuieli capital și achiziții publice		cheltuielilor bugetului de stat și fondurile speciale pentru agricultură, gospodăria silvică, piscicolă, apelor, protecția mediului și hidrometeorologia, protecția mediului, transport, gospodăria drumurilor, comunicații și informatică, transport naval, gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe, geodezie, cartografie și cadastru, prospecțiuni geologice și alte ramuri ale economiei naționale (în continuare – cheltuieli de ordin economic pentru susținerea unor ramuri ale economiei naționale), de asemenea și a mijloacelor bugetului preconizate pentru reparații capitale și curente1.
Serviciul Control Financiar și Revizie	autoritate administrativă de specialitate în subordinea Ministerului Finanțelor	<ul style="list-style-type: none"> • asigură protecția intereselor financiare publice ale statului prin exercitarea, conform principiilor transparenței și legalității, a controlului financiar centralizat privind conformitatea cu legislația în vigoare a operațiunilor și tranzacțiilor ce țin de gestionarea resurselor bugetului public național și bunurilor publice.
Curtea de Conturi	Autoritate publică a statului	<ul style="list-style-type: none"> • exercită controlul asupra formării, administrării și întrebunțării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public prin realizarea auditului extern în sectorul public.
Trezoreria de Stat	Subdiviziune structurală din cadrul Ministerului Finanțelor, cu statut de direcție generală	<ul style="list-style-type: none"> • coordonarea și asigurarea procesului de executare de casă a bugetului de stat și bugetelor unităților administrativ-teritoriale, bugetului asigurărilor sociale de stat și a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală; • întocmirea rapoartelor privind executarea bugetului public național, elaborarea metodologiei evidenței contabile și a rapoartelor financiare în sistemul bugetar. • contractele de achiziții publice înregistrate la A.A.P. se înregistrează la Trezoreria de Stat sau în trezoreriile teritoriale, după caz, aceea fiind data la care respectivele contracte produc efecte juridice.

Dintre toate aceste instituții unica instituție care poate efectua controlul eficienței utilizării banilor publici este Curtea de Conturi, care dispune de specialiști care pot și au ca scop verificarea modului în care au fost satisfăcute necesitățile organizației, care a fost valoarea achitată de autoritate pentru aceasta. Celelalte Efective de control au ca sarcină controlul corectitudinii efectuării procedurii, corectitudinea întocmirii condițiilor de concurs, corectitudinea efectuării tranzacțiilor financiare. Din aceasta cauză, datorită faptului că personalul Curții de Conturi este insuficient, verificările pot fi efectuate în interval foarte mari de timp, iar neregulile sunt destul de mari. Din punct de vedere al corectitudinii procedurilor acest lucru este efectuat permanent de personalul Agenției Achiziții Publice, dar faptul că în cazul litigiilor tot agenția are rolul de a soluționa litigiile, adică tot ea se autoverifică, prin intermediul direcției de reglementare și control, de aceea eu consider ca această direcție ar trebui transferată în alta subdiviziune a Ministerului Finanțelor.

Bibliografie:

1. [Организация предпринимательской деятельности](#), Г.Л. Багиев, [А.Н. Асаул](#)
2. Legea nr. 96-XVI din 13 aprilie 2007, privind achizițiile publice
3. Stiglitz (2000); Rosen (1999), for further explanation of the first two categories of government activities; the redistribution of income, and the production of goods and services.
4. Achizițiile publice: transparență sau opacitate? Raport de monitorizare, Fundația SOROS Moldova, 2009.